

The Translation of Contemporary Georgian Literature: Post-Soviet Experience

Translation, which contributes to establishing international cultural relations and encourages an intercultural dialogue, is a necessary precondition for the thorough integration of Georgian contemporary literature into the European context. Therefore, we think it is also really crucial to translate and publish the works by the Georgian humanitarian scientists in foreign scientific journals and to make them far more actively involved in international scientific processes.

The paper aims to highlight the current situation of translating Georgian literary works into foreign languages and publishing them abroad (statistics, the review of the experience of cooperating with publishers); the attitude of the State to translating and the steps taken for its improvement (the protection of a translator's rights - so called copyright - according to the legislation, an efficacious program run by the Ministry of Culture that involves supporting and promoting translations); the contests of providing rewards created in 2013 in order to encourage and motivate translators (a new nomination of Saba, Givi Gachechiladze Prize established by GCLA).

Each publication has "its own reader". Therefore, to take the reader's interests into consideration is a prerequisite for success. We tried to distribute the set of potential readers of already realized publications into groups and to outline their specific character:

1. A wide audience of readers – literary texts translated into foreign languages;
2. Georgians living abroad – bilingual editions of classical texts, e.g., the Georgian-Ukrainian (ADEF-UKRAINA Press, Kiev, 2012) and the Georgian-Russian (VITA-NOVA Press, Saint Petersburg, 2007) editions of "The Knight in the Panther's Skin" by Shota Rustaveli;
3. Specialists and interested individuals – scholarly texts.

In the first case the translations undergo so called cultural adaptation as a result of which the text becomes less accurate to the original text. It is desirable for such kind of texts to have either a preface or a comment written by a specialist. As for creating the texts for the rest two groups, it requires some scientific competence from a translator. Hence, to arrange a successful publication, it is desirable that not only an author and a translator, but also a translator and a specialist collaborate.

Accordingly, a special attention is paid to the work of the Department of Comparativistics of Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature and the Translation Committee of Georgian Comparative Literature Association (GCLA):

1. Stages of preparatory processes of the publications to be realized;
2. The work and results of "The 1st International Summer School of Translation" organized in 2012 with the support of Shota Rustaveli National Science Foundation;
3. Creating the web-page for "Laboratory of Translation (Georgian Literature)" (<http://geclaorg.ge/targmani/targmani-01.html>);
4. Theoretical comprehension of the specificity of translation processes;
5. The practical realization of innovative translational strategies (through the joint translations of Georgian and foreign translators) and so on.

Прежеждането на съвременна грузинска литература: пост-съветският опит

Преводът, който допринася към установяването на международни културни връзки и насърчава межкултурен диалог, е необходимо предусловие за плътното интегриране на съвременната грузинска литература в европейския (културен и летенатурен) контекст. Затова смятаме, че прежеждането и публикуването в чужди списания на трудовете на грузинските хуманитаристи и активното им въвличане в международния научен процес е също наистина важно.

Докладът цели да осветли текущата ситуация, свързана с превеждането на грузински литературни произведения и с публикуването им в чужбина (статистика, преглед на опита от общуване с издатели); отношението на държавата към превеждането и стъпките, предприемани за подобряването на статуса на преводачите (закон за защита на авторските права, програма на Министерството на културата и защитата на националните паметници за поддържане на превеждането и популяризирането на грузинската литература в чужбина, която включва субсидиране и представяне на преводи); конкурсите, учредени през 2013 г. за насърчване и мотивиране на преводачите (нова, десета номинация в рамките на конкурса “Саба” – за най-добър превод от грузински език на чужди езици; също наградата Гиви Гачечиладзе, учредена от Грузинската асоциация по сравнително литературознание).

Всяка публикация си има “своя читател”. Оттук, вземането предвид на интересите на читателите е предпоставка за успех. Ние направихме опит да разпределим множеството на потенциалните читатели в групи и да определим характера на тези групи:

1. Широка публика – превеждане на литературни текстове на чужди езици
2. Грузинците в чужбина – двуезични издания на класически текстове, напр. грузинско-украинското (ADEF-UKRAINA Press, Киев, 2012) и грузинско-руското (VITA-NOVA Press, Санкт-Петербург, 2007) издание на “Юнака в тигрова кожа” от Шота Руставели
3. Специалисти и заинтересувани индивидуални читатели – научни текстове.

В първия случай преводите претърпяват т.нар. културна адаптация, в резултат от която текстът става в по-малка степен точен спрямо оригинала. Желателно е текстове от този вид да са придружени от увод или коментар/ бележки, написани от специалист. Колкото до създаването на текстове, принадлежащи на другите две групи, то изисква известна научна компетентност от страна на преводача. Така че, за да се приготви успешна публикация, е желателно да си взаимодействат не само автор и преводач, но и преводач и специалист.

Съответно, ще обърнем особено внимание на работата на отдела по сравнително литературознание в Института по грузинска литература “Шота Руставели” и на комитета по преводи в Грузинската асоциация по сравнително литературознание (в която работа са обособими следните етапи):

1. Подготвителен етап/ подетапи;
2. Работата и резултатите от работата на “Първата международна лятна школа по превод”, организирана през 2012 г. с подкрепата на Националната научна фондация “Шота Руставели”;
3. Създаване на уеб-страница за “Лабораторията за превод ((на) грузинска литература)” (<http://geclaorg.ge/targmani/targmani-01.html>);
4. Теоретично усвояване на спецификата на превеждането;
5. Практическата реализация на иновативни преводачески стратегии (чрез съвместните преводи на грузински и чуждестранни преводачи).